

Jurij Hudolin: *Objestnost*. Ljubljana: Študentska založba (knjižna zbirka Beletrina), 2005.

Prvi roman Jurija Hudolina z opisnim naslovom *Objestnost* in podnaslovom *Kratka kronika dolgega časa* je precej mučna zadeva, ob kateri bi bilo nemara še najbolje navreči besedo, dve o škandalozni literarni praznosti, potem pa vse skupaj hitro pokopati, da ne bi več zaudarjalo po primitivizmu in literarni nebogljenosti. A mogoče to niti ni pravšnji pristop, vsaj sodeč po prišepetavanju založbe, ki je knjigo izdala, in nekaterih "poznavalcev", ki v tem poskusu romana vidijo nekaj več, pravzaprav kar nekaj pomembnega in svežega. No, kar zadeva svežost, je argumentacija lahkotno preprosta: Hudolin v *Objestnosti* ne preseneča čisto z ničimer, česar bralci s kolikor toliko bralske kondicije ne bi že zdavnaj poznali v boljši literarni izvedbi, njegova proza je prazna, da bolj ne more biti. In to, ne pa njegovi šibki in patetično ceneni poskusi literariziranja tukajšnjega literarnega prizorišča, je škandalozno. Dodatna zagata je, da založba, celo tako ugledna in znana, tega ni uvidela že prej in je delo gladko uvrstila v zbirko, v kateri so doslej izšla dela tudi takih mojstrov, kot so – med tukajšnjimi pisatelji – na primer Milan Dekleva, Andrej Morovič, Sonja Porle, Alojz Ihan, Dušan Merc, Lojze Kovačič, Mate Dolenc, Miha Mazzini, Andrej Skubic, Drago Jančar, Feri Lainšček in še mnogi drugi. To je pa res škandal, očitno znajo kriteriji v "posebnih" primerih strmo pasti. Kakor koli že, tako slabe knjige nisem bral že mesece, v pobralni vtis o tem zmazku pa se mi kar same od sebe vsiljujejo še drugačne, precej turobnejše ugotovitve. Nekatero moram omeniti.

Kratka kronika dolgega časa ima za uvod malce spakljivo opombo: "Če izvzamemo svetovno znane osebe, je vsaka podobnost z živimi ali mrtvimi ljudmi naključje in iluzija." To je nekakšen Hudolinov zapik, da ga ne bi šel kakšen prijetno razkurjeni pisateljski kolega tožiti. Saj, saj, se nič ne ve, slava

bi bila, mediji bi bruhali, še fotografije bi objavili, a denarce bi bilo na koncu morda vendarle treba odšteti, nabirko v kateri od tukajšnjih pisateljskih združb pa bi bilo nerodno delati zaradi hudolinovskih izpadov, kajne? No, tako je mogoče že na začetku ugotoviti, da si avtor ne upa, raje daje samo vtis, da si, pa si v resnici ne. Je to objestnost? Morda za koga, meni se zdi podobno klasičnemu infantilizmu.

Po tem uvodu pa Hudolin bralce v hudo narcisističnem, "primarnolirskem", skoraj gimnazijsko diletantskem slogu uvede v svet silnega Svita Jagodnika, človeka, ki si kakor upa, a ne zna iz sebe narediti nič več od kupa dreka. V omenjenem svetu, ozkem, dobesedno zabitem, ni nikakršne strastnosti, kaj šele literarne bravuroznosti; Hudolin je knjigo naselil z liki, ki so sterilni, predvsem pa poleg gojenja svojega ega – v tem je glavni junak romana Svit Jagodnik podoben tipični pubertetnici, ki se zmore ukvarjati le sama s sabo in svojim videzom, za drugo pa ji je popolnoma vseeno ... – nimajo niti najmanjše sposobnosti sočustvovanja. Domet Svitovega razumevanja sta tale dva cukrčka o pomembnosti vizualnega: "Svita je veselilo, da Franci navkljub tridesetim zgleda že *after* petdeset." In: "Manc je fukal bistveno boljše ženske od Francija, najbrž zato, ker se je večkrat pojavil na televiziji, in tudi zato, ker je bil osladen in *kao* nežen." Uf. Hm. Ta knjiga je frigidna na podoben način, kot je bil frigiden Bret Easton Ellis z *Ameriškim psihom*, a to morda še ni najhuje, frigiden je pravzaprav njen avtor. Gospodič Hudolin si gre lahko mirno pogledat, kako se kredibilno provokativno in pikantno zgodbari, naravnost h gospodu Bukowskemu, v njegovi prozi se lahko nauči tega, kako temperirati zgodbo in like, da vse učinkuje avtentično in literarno prepričljivo, ne pa da bralcem teži z naključnimi domisleki o tem, kaj vse da je zmožen ušpičiti njegov junakčič. Pa odnos do ženskih likov naj premisli, mu nikakor ne bo škodilo. Jagodniku v naročje namreč venomer polaga (pankovsko) ideologijo ne-vem-kaj-hočem,-a-vem,-kako-to-doseči, cveteti mu dá v do skrajnosti pripeljanem solipsizmu, ki pa se seveda še kako razlikuje od individualizma njegovih neomenjenih vzornikov. Tako pa utruja z enoplastnostjo in svoje pisanje duši z vsakršnimi atributi boemskega mladostništva. Res, še gimnazijci zmorejo večjo distanco in občutljivost. In ob vsem tem lahko dokaj razhudi še spremno reklamarstvo samega Dušana Jovanovića, ki v tem ništrcu vidi res marsikaj: promocijsko umovanje, da Hudolin "ne pridiga o družbi in svoboščinah, ne promovira uporništvá: ne tistega z razlogom ne tistega brez razloga ..." bi bilo še mogoče prenesti, ampak v isti tiradi ob Hudolinu brezsravno omenjati Charlesa Bukowskega, Jima Morrisona in Vitomila Zupana, to je pa preveč. Gospod Jovanović se včasih hudo moti. Precej človeško in razumljivo.

In kaj se zgodi, če tovrstno prozo primerjamo s proznimi intervencijami zadnjega desetletja? Kot omenjeno v uvodu: Hudolin ne pokaže nič novega in literarno ne dosega nikogar, caplja na dnu, popolnoma je zašel. Malce podoben Jagodnikovemu je bil svet *Pasjega tanga* Aleša Čara, podkleten s tabletami, alkoholom, travico, pač egotrip "izbranca", ki ima o sebi nepreklicno visoko

mnenje in cinično opazuje svet okrog sebe, a je bil ta kritični *bon vivant* kljub svoji dolgočasnosti vsaj kolikor toliko svež lik. Franjo Frančič, za Hudolina je lahko kar doktor Frančič, v svoji prozi lovi tiste impulze, ki iz običajnežev narejajo drugačneže in ponuja v branje pretresljivo občutljiv popis posebnih eksistencialnih stanj, ki vodijo v uporništvo zoper uveljavljene socialne norme. Hudolin tega preprosto ne zna in najverjetneje ne zmore. Precejšnjo tematsko podobnost si Hudolinova *Objestnost* lahko deli s Frančičevo skico za roman *Zgodba o uspehu* iz lanskega leta, a tam je šlo vse bolj na trdo, avtor si ni pustil nikakršnega zapika, ampak je udrihal po podalpskem oziroma ljubljanskem literarnem prizorišču od začetka do konca. Hudolin je svetove daleč od berlji-vosti in prepričljivosti proze Vinka Möderndorferja iz zadnjega desetletja, prav tako nikakor ne dosega cinizma Dušana Čatra, ki si včasih tudi privošči moške like, izrabljajoče ženske za samopotrjevanje, a se le-ti ves čas zavedajo, da je edino, kar jim preostaja v nenehnih pobegih iz resničnosti, le igranje svoje vloge do konca, kakršen pač že bo. *Objestnost* nikakor ni brca v bralčevo drobovje, bolj tečna mušica, ki opleta okrog kozarca. Toliko o provokativnosti. Hudolin ostaja v popolnoma zaplankanem, tradicionalističnem risu dojemanja literature, njegov silni *auteur* bi rad bil demiurg in si na ta račun privoščil vsakršne frivolnosti, a žal na vsakem koraku in z vsako izjavo bolj dokazuje in nehote razkriva svojo preproščino, njegovi stereotipi o umetnikih pa razkrivajo precej patetično dožemanje pisateljskega poklica. Žal – rad bi bil millerjevsko vitalističen, a je banalen, čustveno invaliden pritlehnež. Minorna terapevtska proza, ki hlepi po šokantnosti, a je ne zmore narediti, je branje, ki ga bralcem najvljudneje odsvetujem.

“Kilo dreka v polkilski vrečki.”